Rimaszombat, 1899. szeptember 21. **38. szám.** **Huszadik évfolyam.**

Szerkesztőség:
Rimaszombat, Pokorágyi-uteza 1-ső szám — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . 8 korona.
Fél évre . . 4 korona.
Negyedévre . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:
Rimaszombat, Pokorágyi-uteza 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadó hivatalt illető előrefizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Bélyegdij minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:
Egy sor . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont" kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Visszapillantás.

Két éve mult annak, hogy egy kicsiny, de lelkes csapat keresett meg magányomban a czélból, hogy a „Gömör-Kishont" vármegyei helyi közlöny szerkesztői teendőit vállaljam el.

Nekem, ki a hirlapirodalom terén számbavehetőleg nem foglalkoztam, valóban a legnagyobb meglepetésszámba ment e felkérés; s szabadkoztam tőle mindaddig, mig meg nem győztek arról, hogy a tőlem követelt tény által szülővármegyémnek, e vármegye közügyeinek s társadalmi közéletének teendek hasznos szolgálatot. Itt aztán többé szabadkozásnak helye nem lévén, a gárda élére álltam, azonban előbb óvatosan körültekintek, hogy biztositékaim legyenek a folytonos munkásokra, valamint akadjanak olyanok is, kik időszakonként s tetszésük szerinti időben közérdekü czikkeikkel lapomat és annak olvasóközönségét megörvendeztetik. Örömmel fogadták állandó munkatársaim alkalomszerüleg vett értesitéseimet, midőn köz- és társadalmi életünk egy-egy számottevő tagjáról, mint olyanról tettem említést, ki küzdelmeinkben támogatónk, szóval munkatársunk leend, s magam is bizvást remélve az igért segitségben, e lap szebb korszakát véltem felvirradni.

Az állandó munkatársak pedig, kikkel szemben kikötöttem, miként csak az én intentióimnak megfelelő munkálataikat veszem át s adatom ki, odaadó buzgalommal láttak a dologhoz s folyt a munka!

Lapom az általam kibocsájtott programmot megtartotta; egyenes uton haladt feltétlenül s mindenkoron; tisztán a közérdeket szolgálta, *bérenczévé* senkinek sem alacsonyodott; a családi élet szentélyeibe nem nyujtotta kezét; s ha valakinek egyéniségét mégis érintette, csak azon okból tette, mivel azt a magánosénál fontosabb közérdek követelte; ott pedig, hol valamit a közjó követel, a magánérdeknek hallgatnia kell, még ha fájdalmas sebet üt is rajta a gyógyitani hivatott kéz.

Ezen eljárás következményeinek vélem tulajdonitani, hogy több mint két évi szerkesztőségem ideje alatt számbavehetőleg összeütközésem senkivel sem volt. Ez szolgál némi megnyugtatásomra, szemben amaz elszomoritó ténynyel, hogy a nekem tett s előbb emlitett igéretek teljesületlenek maradtak!

Lemondok a szerkesztői tisztről!

Csalódnék azonban bárki is azon hitében, mintha szivemben tövissel vonulnék vissza; — ezen hetilap állandóan a közérdeket szolgálta, s mert ily hivatást teljesit, annak létjogosultságát tagadni nem lehet s épen azért jövőben is virágozni fog.

Küzdenie kell a közönnyel, a nagyok és kicsinyek nembánomságával, de én bizom, hogy el fog jönni s jöjjön is el mielőbb azon idő, midőn rájönnek a nagyok, hogy nekik hivatásuk eszméiket közrebocsájtani, ha a társadalmat helyes uton vezetni óhajtják; a kicsinyek pedig megértik, hogy ha fölfelé akarnak haladni, dolgozniok kell, s e két elem más és más okokból azonban mégis karöltve igyekezik gondolatainak a sajtó utján való közrebocsájtására.

Itt kell hagynom a lap vezetőségét, mert valóban teljes munkaerőmet igénylő tiszti állásom nekem ezt parancsolja; de beállok azért közlegénynek, s a midőn tehetem, munkálataim által továbbra is hasznára óhajtok lenni hazámnak, szülővármegyémnek s e városnak, melyeknek érdekeiért szivesen áldozni mindenkor kész vagyok!

Midőn még lapom igen tisztelt előfizetőitől s pártfogóitól, valamint kedves munkatársaimtól szerkesztői minőségemben bucsut veszek s megköszönöm irántam tapasztalt jóindulatukat, maradok

Rimaszombatban, 1899. évi szept. 21-én

tisztelettel

Lukács Géza.

A fenti sorokat, melyekben lapom felelős szerkesztője Lukács Géza ur eddig viselt és igaz lelkiismeretességgel, közmegelégedésre és elismerésreméltó buzgalommal betöltött tisztéről lemond, olvasóközönségünk bizonyára nehéz szivvel veszi tudomásul s csupán az az egy körülmény szolgálhat vigasztalásunkra, hogy ő a lap munkatársai sorában továbbra is megmarad, s a sajtó utján továbbra is szolgálni fogja hivatott tollával a közügyet, melynek eddig is lelkes előharczosa volt.

Midőn én neki és a szerkesztőség tagjainak — a sajtó önzetlen munkásainak — kik tisztán a közérdek előmozditása szempontjából vállalkoztak arra, hogy az immár huszadik évfolyamában levő lapot közleményeikkel ellássák — e helyen is őszinte szivből mondok hálás köszönetet, átveszem ideiglenesen a lap vezetését és kérem az eddigi belső és külső dolgozótársakat a lap további szives támogatására.

A lap iránya teljesen a régi marad. A zászlóra kiirt jelszavaktól, a nyilt, egyenes és becsületes utról, melylyel a közérdeket szolgálni kivánja, a sajtó ez organuma, — mely két évtizedes tisztességes multtal dicsekedhetik, — eltérni nem fog. Közleményekkel a szerkesztőbizottság — a munkatársak lelkes gárdája — mely nagyrészt az eddig működött tagokból áll, fogja a lapot ellátni.

Minden erőnkkel igyekezni fogunk, hogy a „Gömör-Kishont" vármegyei közlöny évek hosszu során kifejtett nehéz munka révén megalapitott jó hirneve csorbát ne szenvedjen, s az lehetőleg fokoztassék.

Tisztelettel felhivom ez uttal is a lap vidéki levelezőit, barátait és jóakaróit, hogy az előforduló eseményekről a lapot lehetőleg gyorsan és hiven értesiteni sziveskedjenek.

A nagyérdemü előfizető és olvasó közönség jóindulatát és támogatását lapom részére is kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1899. szeptember 21.

Rábely Miklós,

a „Gömör-Kishont" kiadótulajdonosa és ideigl. felelős szerkesztője.

TÁRCZA.

A gróf Serényi és báró Orlay-család.

Egy régen kihalt s egy ma is virágzó illustris családról szól az ének.

Thaly Kálmán, a kurucz történetiró adott közre e kurucz elődökkel dicsekvő főuri családok zábláthi levéltárából, a XVI., XVII. és XVIII-ik századok mozgalmas idejéből, több rendkivül érdekes iratot s ezeknek alapján egy még érdekesebb és értékesebb tanulmányt a Serényi grófokról s a velök rokon Orlay-családról. Általános történeti érdekü ugyan e becses tanulmány, de minket, gömörieket, mégis közvetlenebbül érdekel s azért olvasóink iránti kötelességünknek tartjuk arról lapunkban is megemlékezni.

A munka mivelődéstörténeti szempontból is felettébb jellemző s ennek igazolására alább mutatót is adunk olvasóinknak belőle.

Thaly a Trencsénmegyében fekvő zábláthi levéltárban kutatván, arról győződött meg, hogy Trencsént illető irat a levéltárban vajmi kevés akad, hanem annál több *gömöri*, különösen Putnokra és Krasznahorkára, a czimben emlitett főurak s az Andrássy grófok sok százados fészkére tartozó. A zábláthi archivum, iratainak tulnyomó részében b. Orlay és Serényi levéltár. Ennek pedig az az oka, hogy az Orlayak, Serényiek és Andrássyak vérszerinti rokonok valának. Gróf Serényi András érsekujvári viczegenerális feleségül vette b. Orlay Borbálát, *a kitől származtak mai utódai*, s a kinek révén birta más részbirtokokkal együtt Putnok várát, mely Orlay birtok volt eredetileg. Ez a b. Orlay Borbála Serényi András halála után másodszor férjhez ment b Andrássy Péter gömöri főispánhoz, első házasságából származott fia pedig, gróf Serényi Farkas, — monda szerint a „török-üző" vagy „ördög üző" Farkas — (a ki később szintén főispánságot viselt Gömörben) feleségül vette gr. Balassa Krisztinát, b. Andrássy Pál özvegyét s igy a vérségi kötelék a családok között még szorosabbra füződött.

A gr. Serényiek ez időben az abauji Bodókő urai voltak, a régen kihalt Orlay-családnak pedig Putnokon kivül Dédesen, Sajó-Kazán, S.-Szögeden, Szabadkán, *Orlay-Törjéken* (tehát nem Orlaj-Török) s egyebütt, vagyis Borsod- és Gömörvármegyében voltak hatalmas birtokai.

Az ősnemes Orlay (Orlé, Ollé) család eredeti származáshelye Pozsonyvármegye csallóközi része. A főuri rendbe emelője s a XVII-ik és XVIII-ik századi Orlay bárók törzsatyja I. Miklós, a ki 1542-ben született, utolsó tagja a fentebb emlitett b. Orlay Borbála, gr. Serényi András, majd b. Andrássy Péter özvegye, ki 1726—30. évek között hunyt el. A család tehát több, mint két századon át virágzott.

I. Miklós szerezte birtokul Osgyánt, Szabadkát, Orlay-Törjéket (mely nevét róla kapta), a rimaszombati és cseh-brézói részeket s Karva-Lehotát, mely valószinüleg a családnak a „karvai" előnevet kölcsönözte. Tanult, eszes, igen ügyes ember és nagy jószágszerző vala, s ennek következtében nagy urrá és gazdag emberré lett. Hivatalos állására nézve a Kassán székelő szepesi kamara tanácsosa volt több, mint 30 éven át, s egyszersmind Putnok várának kapitánya. Vallására nézve buzgó evangélikus, a mely hitnek — mint tudjuk — a Miksa király jóindulata igen kedvezett. Feleséget is előkelő protestáns családból, a felsőkubinyi Kubinyiakból választott, nőül vevén Kubinyi Jakab árvai alispán leányát, Katalint. A Kubinyi atyafiság révén jutottak gyermekei a zábláthi kastély birtokába. Putnokot pedig a kir. kamarától örök áron maga szerezte. 1616 ban halt meg a családnak e felemelője, 74 éves korában s a hibbei (Liptó m.) templomban van eltemetve, felesége, Kubinyi Kata pedig a kassai székesegyházban.

Három fiát előbb Bártfán, majd Bécsben tanittatta, a hol mind a hárman katholikus hitre tértek át. Közülök István gazdagon házasodott s igy az Orlay vagyont ismét tetemesen megszaporitotta. A Bocskay- és Bethlen-féle fölkelés idején hü királypártiak maradtak, a minek jutalmául őket II. Ferdinánd 1622-ben *bárói* rangra emelte. István 1631-ben Gömörvármegye főispánjává neveztetett ki, a mely méltóságot haláláig viselte. Utódai közül megemlitjük még a rendkivül rokonszenves II. Miklóst, a hires kuruczvezért, Thököly egyik főemberét, s testvérét Borbálát, a gr. Serényi András feleségét. II. Miklós szabad gondolkozásu ember volt s politikai tekintetben is erősen szabadságszerető s a bécsujhelyi kivégzések után heves forradalom zajlott le hazafias lelki világában. Igy történt, hogy mikor az 1672-ik évben az u. n. bujdosó nemeseknek, „kik a magyar haza szabadságáért fogtak fegyvert", egyik csapata Putnok alatt megjelent, b. Orlay Miklós üdvözölvén őket, kinyittatta előttök a várkaput és egész várőrségével együtt maga is fölesküvék közéjük, — szivvel, lélekkel kuruczczá lőn. Utóbb még a katholikus hitet is odahagyta s a reformátust vette föl. Kurucz is maradt és kálvinista egész haláláig.

Itt egy kedves, naiv levelét közöljük szüleihez nagyszombati tanuló (10—11 éves) korából:

„Szolgálatomnak ajánlása után az úr Isten áldja meg Ngtokat ides Apám-Uram és ides Asszonyom-Anyám.

Bizonyos okom lévén, el nem mulathattam, hogy Ngtoknak tudtára nem adnik: én, hála Istennek, jól, egészségben vagyok, mellet Ngtoknak és *(is)* széből *(szivből)* Istentől megadatni kivánok. De, hogy az én bizonyos okra *(igy)* menjek: úgy Ngtok rólam elfeledkezett, mintha soha nem volnik Ngtok gyermeke, — bizonyára nagy szévemnek fájdalomra *(igy)* vagyon. De mindazonáltal én Ngtoknak szerelmes fia vagyok, és Ngtokat még ilek, szévembe hordozok. Kérem azért Ngtokat: ne legyen Ngtok oly felejdékenzések *(igy)*, mert bizonyára mások mondják, hogy mintha nem és *(is)* volnék Ngtoknak fia, hogy szegínen tart Ngtok engem; sem ruhám jó, sem inasom, sem egyébféle szükségem nincsen a mint kívántatik; úgy annira, hogy szígyenlek és kimenni az több *(többi)* úrfiakkal magam praeceptor urammal: mert a többinek mindeniknek van inassa, énnékem pedig semmi, csak az a rosz, a ki könveimre *(igy)* az iskolában viseli gondját; de medczek *(igy; mehessek?)* én ollan inassal, a kének más parancsol, nem én, és mikor leginkább kelleník, akkor máshova kell *(neki)* menni; nem' és csuda, mert annak kell

Mire képes az ember?

Ha az ember előtt az események megfejtésére vonatkozólag megbizható jegyzetek vannak, nincs a kombinácziók határtalan mezejére, vagy a képzelő és lelemény tehetség megerőltetésére utalva, hanem egyszerüen a hiteles tanukra hivatkozva, azt mondja: ime, itt a hiteles irott hagyomány, a dolog igy történt és nem másképen. Olyan tárgyaknál azonban, melyek csak fennmaradtak reánk az ősidőkből, a nélkül, hogy tudnók, mi az értelmök, a dolog egészen másképpen áll. Itt az ember kombináló tehetségét kénytelen igénybe venni és annak segitségével megfejteni a dolgot. S ha annak megoldása talán nem is sikerül mindig a leghelyesebb módon, vagy ha néha talán a felállitott vélemény az utódok által megdöntetik, mint az igazságnak meg nem felelő, vagy a helyesebb nézet által háttérbe szoritttatott, azért az ember ebbeli tehetségét még a tudományos kutatásoknál sem nélkülözheti. Ezt tapasztaljuk különösen olyan tárgyaknál, melyek tőlünk távol időkre visszavihetők.

Ha az ember pl. valamely muzeumot meglátogat, figyelmét leginkább azon tárgyak kötik le, melyek az ősnépeknek mindennapi használatra szolgáltak s melyekről nekünk semmi irott hagyomány felvilágositást nem adhat, hanem a meglevő szerszámokról ama ősnépek szokásaira, életmódjára és müveltségére következtetünk. A feltalált fegyvernemek és vadászszerek alapján képes azután az ember kombináló tehetsége bebizonyitani, milyen küzdelmeket vivtak az akkori emberek egymással és a vadállatokkal. Sikerült bebizonyitani a czölöpépitkezéseknél talált szövetek révén még azt is, hogy milyen szövőszéket használtak az akkori népek.

A hulló tüzes meteorok, a nap tüzes volta, melytől minden élet fel van tételezve, az üstökösök tüzes belseje és fénylő burkolata, a föld tüzhányói, meleg forrásai, tüzszigetei stb. mind ezen körülményekből arra következtetünk, hogy a föld eleinte szintén ilyen tüzes volt és jelenleg is annak belseje izzó-folyós.

Ha Cuvier egy ősállat fogából képes volt az egész állat minőségét lerajzolni, ahhoz csakugyan rendkivüli kombináló tehetség és tudomány szükséges, melylyel nem rendelkezik ám minden ember. Ez csak egyeseknek lehet tulajdona. Már ennél sokkal könnyebb dolga volt 1807. évben Adamsnak a Léna folyó torkolatánál talált mammuth alakját felállitani, mely még mai nap is látható Szent-Pétervár állattani muzeumában. Mert ennél nemcsak szőr és bőr, hanem még jól konzervált hus is meglévén, melyből a jakutok kutyái még jól is falatoztak. Ez majdnem meseszámba megy: egy ősállat husát megeszik a XIX. század kutyái! Ki tudja, hány ezer esztendeig feküdt ott a szegény mammuth?

Annyi sok mindenfélét találtak már fel, nem is szólva a léghajó, hegyi-pálya, telefon, fonográf, irógép, kábel, villamos világitás feltalálásáról, a nap és az álló csillagok anyagának, az erő megtartásáról szóló törvénynek felfedezéséről, vagy a napon átvonuló bolygók lefényképezéséről, a fényképészet különféle alakjairól, a gondolat sebességének megméréséről, vagy a legtöbb betegség okainak a mikroszkopikus szerves lényekben való felfedezéséről, a különféle gépekről stb., — de használható repülőgépet még eddig nem sikerült feltalálni. A kisérletezés ez irányban is megtörtént, ámbár nem mindig szerencsésen. Nemrég olvastuk, hogy egy német mérnök ilyen repülőgép próbatételénél életével lakolt. Ez talán vissza fogja riasztani az embereket ilyen kisérletezéstől? Korántsem! Annyi sok hihetetlennek látszó dolog történt már, igen valószinü, hogy a repülőgép feltalálása is fog még sikerülni az emberi képességnek és akkor csakugyan diadalát üli az emberiség találmányai felett. S csak ezekre képes az ember? — A fentebbiekben csak egy nehány vonást rajzoltunk azon nagy képességről, mely az emberi ész hatalmát világosan hirdeti.

Wiesinger Károly.

Pályázati hirdetmény.

3567. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város közönsége által a helybeli m. kir. földmives iskolánál tett 3 alapitványi hely közül 1899/900-ik tanévre egy üresedésbe jön.

Felhivatnak mindazok, kik ezen, egyenként 150 forinttal dijazott alapitványi helyet elnyerni kivánják, hogy az iránti pályázati kérvényöket a városi tanácshoz czimezve és az alanti okmányokkal felszerelve, folyó év október hó 1-ig adják be, kivántatik:

1. betöltött 17 éves kor igazolása;
2. egészséges, erős testalkatot igazoló orvosi bizonyitvány;
3. iskolai vagy hatósági bizonyitványnyal igazolandó jó erkölcsi magaviselet;
4. annak igazolása, hogy az illető nyelvtanilag helyesen irni, folyékonyan olvasni s a négy alapmüvelettel számolni tud.

A helybeli illetőségű lakosok gyermekei előnyben részesittetnek.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1899. évi szeptember hó 5-én tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Hirek és vegyesek.

A bolgár fejedelem négy gyermeke Gömör-Pusztamezőről hol julius elejétől időztek, szeptember 14-én Tátra-Füredre nagyanyjuk *Clementina* herczegnő s nagynénjük *Clotild* főherczegnő látogatására utaztak, hol néhány napot tölteni fognak, onnét Bécsen át Bulgáriába térnek vissza. — *Coburg* Fülöp herczeg szeptember 15-én Poprádon át Pohorellára érkezett, a honnan a szokásos szarvas vadászatokra fog kirándulni a hegyekbe.

Nagy idők tanuja. Közéletünk egyik kiváló és köztiszteletben álló alakja: *Baksay* István kir. tanácsos, nyugalmazott főgimn. tanár a napokban lépte át a 80-ik év küszöbét. A szellemi és testi ereje teljességében levő férfiut ez alkalomból nagyszámu tisztelői és jóbarátai szivélyesen üdvözölték s a legjobb kivánságokkal halmozták el.

Egyházkerületi közgyülés. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület folyó hó 26—27-ik napjain tartja közgyülését *Sárospatakon*. A gyülésre egyházi részről: *Czinke* István, *Ruszkay* Gyula és *Sághy* Sándor, világi részről: *Máriássy* Andor, *Lukács* Géza és dr. *Veres* Samu van kiküldve.

Szabadság. *Lukács* Géza vármegyei főjegyző f. hó 20-ától kezdve négy hétig tartó szabadságot élvez. A helybeli kir. törvényszék elnöke: *Kubinyi* Aladár szabadságideje letelte után f. hó 18-án átvette a hivatal vezetését.

Százados évforduló. A gömöri ev. ref. egyházmegye lelkészei folyó hó 29-én Rimaszécsen tartják meg szokásos értekezletüket, melynek ez idén kiváló érdeket kölcsönöz az, hogy most van a századik évfordulója az ev. ref. egyházmegye önállósitásának. 1799. szeptember 26-án ugyanis a borsodi ev. ref. tractustól, melyhez Borsod, Gömör és Tornavármegyék tartoztak, a gömöri kiválott és megalakitotta az önálló ev. ref. egyházmegyét Az egyház történelmében nevezetes évfordulót Rimaszécsen a lelkészek értekezletén megünneplik.

Vármegyei orvosok. A mult évben vármegyénk területén összesen 41 orvostudor és 4 sebész működött. Ezek közül 36 orvostudor és 4 sebész, 11 tiszti orvosi, 1 városi alorvosi, 2 községi, 21 körorvosi, 4 kórházi, 12 gyári, bánya- és uradalmi, 11 pálya- és 1 fürdőorvosi állást töltött be 37695 frt fix-fizetéssel, 5 orvostudor pedig magángyakorlatot folytatott.

Uj főgimnázium felavatása. Szép ünnepély keretében avatták fel folyó hó 17-én Miskolczon az uj ev. ref. főgimnáziumot. A lélekemelő és fényes kulturális ünnepen a kormányt *Zsilinszky* Mihály államtitkár képviselte, s a társadalom, a közélet minden rangu és rendü osztálya képviselve volt a tudomány uj csarnokának ünnepélyes felavatásán. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium és a sárospataki főiskola tanári kara is küldöttséggel vett részt az ünnepélyen. A mi főgimnáziumunkat: *Bodor* István igazgató, *Baksay* István kir. tan., *Kerekes* Dezső és dr. *Wallentinyi* Dezső tanárok képviselték. Az ünnepély után a küldöttségek Zsilinszky államtitkárnál tisztelegtek, s ezek sorát a sárospataki és rimaszombati iskolák tanári kara nyitotta meg, kiknek szónokuk dr. *Zsindely* István volt. Az államtitkár igen szivesen fogadta a küldöttségeket s annak tagjait bemutattatta magának s velük szivélyesen társalgott. Adja Isten, hogy a mi főgimnáziumunk is mennél előbb uj hajlékot nyerhessen s mi is hasonló ünnepélyességgel szenteljük fel a muzsák uj templomát.

Athelyezés. *Váradi* A. Béla posta- és távirdatiszt saját kérelmére a Nagyvárad—ujvárosi posta- és távirdahivatalhoz helyeztetett át.

Vadászkaland. Egyik felvidéki városban történt, hogy különböző okok miatt egy nagy vadásztársaságból egyszerre három-négy apró vadásztársaság alakult és a kis kompániák kedélyesen áldoztak szent Hubertus istennek. Az egész városban: kaszinóban, közvélemény padján, a jourokon, tarokk és alsós-kalabriász közben a vadász-saison idején boldog-boldogtalant hihető és hihetetlen vadászkalandokkal mulattatták és alig lehetett megemészteni a feltálalt bőséges vadász-táplálékot. E helyen történt, hogy egy ilyen fióktársaság elment vadászni — kutya nélkül. A nehezen nélkülözhető vadászati czikket ugy pótolták, hogy kutya helyett két hajtó-gyereket fogadtak. A legszebb reményekkel indultak el a sürü kukoriczásba, s várták a jó szerencsét. Nemsokára sikerült a helyettes kutyáknak felhajtani a sürüből a foglyot, s az egyik vadász czélba vette a menekülő vadat és brrr!.. elsül a fegyver, a fogoly — tovább repül, ellenben rémes sikoltás rázza meg a légkört, és a kukoriczással szomszédos szántóföldön egy szegény gyermek hanyat vágódva orditja: Meglőttek, meghalok!.. Ugyanakkor egy ló kinos nyeritése ejti rémületbe a környéket és a megvadult ló keresztül-kasul fut a földeken... A vadászok összenéznek, sietnek a hang felé és ott megtalálják a fogoly helyett a földön fetrengő gyereket, ki az eke elé fogott barázdaszántogató lovat kantárjánál fogva vezette Az eredményes vadászkirándulásról a naplóban ez lett feljegyezve: fogoly = 0, egy gyereknek és egy lónak a fejbőre alatt egy csomó serét. — A kaszinóban pedig pompásan mulattak a vadászkaland felett, melyre elmondhatjuk: „Si non e vero, e ben trovato“.

Ifjusági kirándulás. A helybeli egy. prot. főgymnázium felsőbb osztályaiból jelentkező 35—40 növendék érdekes kirándulásra készül. A terv az, hogy kedvező idő esetén pénteken — 22-én indulnak vonaton Tiszolczra, innen gyalog a murányi várba, s aztán a dobsinai jégbarlanghoz, Dobsináról aztán vonaton jönnek haza. A növendékeket utjukban *Horváth* Zoltán, *Loysch* Ödön és *Horváth* Albert tanárok kisérik.

Orvosgyülés Ratkón. A gömörmegyei orvos-gyógyszerész egylet folyó évi szeptember hó 26-ikán délelőtt 11 órakor Ratkón *közgyülést* tart következő tárgysorozattal: 1. Folyó ügyek; pénztári jelentés — 2. Szakelőadások. — 3. Inditványok. — E gyülés után az országos orvos-szövetség gömörmegyei fiókja tartja *közgyülését* következő tárgysorozattal: 1. Folyó ügyek; pénztári jelentés. — 2. A körorvosok fizetésrendezési ügye. — 3. Inditványok. — Rimaszombat, 1899. szeptember 15. — *Dr. Löcherer*, elnök. *Dr. Kármán*, jegyző. — A gyülésen résztvenni kivánó tagok sziveskedjenek a gyülés előtt egy nappal Dr. Bazilidesz Károly ratkói orvos urat megjelenésükről értesiteni.

A pót- és javitó érettségi vizsgák szeptember 11-én Fejes István elnöklete alatt s Géressy Kálmán kormány-képviselő jelenlétében tartattak meg Sárospatakon Jelentkezett *pót-vizsgára*: Sárospatakról 9, Miskolczról 2, összesen 11; *javitó vizsgára*: Sárospatakról 5, Miskolczról 4, *Rimaszombatból 4*, s egy reáliskolai érettségi vizsgát tett ifju: összesen 14. Sikerrel vizsgázott a pótvizsgások közül 2 sárospataki, 2 miskolczi; a javitóvizsgások közül átment 3 sárospataki, 3 miskolczi, *1 rimaszombati* s a reál-érettségit tett ifju. Egész évre visszavettetett az irásbeli alapján 3, a szóbelin 2; a deczemberben tartandó javitóvizsgára utasittatott: 1 pótvizsgát tett, a javitók közül pedig 6, kik közül három a helybeli egy. prot. főgymnázium volt növendéke.

Gyógyszerészek és gyógyszertárak. Vármegyénkben a mult évben gyógyszertárt önállóan kezelő gyógyszerész-mester 19, nem önállóan kezelő mester 9,

---

nikie szolgálni, a ki őtet ítellel tartja. — ín semmit nem adtam niki, Apám-Uram égért volt neki csizmát, de nem kűdte, azírt annak is küzenem (*köszönöm*), hogy semmiért eddig viseli künveimre gondját iskolába, (*igy*). Ugy annira vagyok, hogy ha mások urfiakkal (*igy*) kimegyek recreatória: az ő kegyelmek inassai, nagy orczámpirulással hordozzák utánnam mentímet; niha örümest nem menník ki, de híják magokkal, és magam hasznomírt kimegyek ű kegyelmekkel, hogy még és ő kigyelmek között valami udvariasságot tanúlnik; mert ha csak parasztokkal társaságot, mert annakelőtte (*Putnokon*), fogok tartani: magam és paraszt lészek. Tudják azt jól is nilván Ngtok azt a diák példabeszédet, hogy: noscitur ex socio, qui non congnoscitur ex se; azaz, hogy a társaikrúl esmertetik meg, a ki magárúl meg nem esmertetik. Ha én parasztokkal fogok tartani: magomat és parasztnak fognak étílni és nem úri gyermeknek; kérem azért alázatossan Ngtokat, tekéntse meg Ngtok maga becsöletit, nem engemet míltatlan fiát: megesmérjék a többi és hogy nem paraszt, hanem úr gyermeke vagyok. Ha én akarok csak úgy parasztmódon véselni magamot, hogy paraszt-gyermekekkel társaságot tartsam: otthon és maradhattam (*volna*), és nem kelleník rám semmit sem kűteni, mert parasztságot minden kűtség nílkül tanulhatok; de azért éde adott Ngtok, hogy mindenféle udvariasságot tanúlhatnám. Hogy akkor nem tartott Ngtok engem úgy, a mint kivántatott volna, mikor Oeskainí Asszonyomnál voltam, nem volt csuda: mert akkor sohasem ment praeceptorom urfiakkal recreatióra; most pedig ha urfiakkal nem megyek: másokkal bizony nem ereszt praeceptorom, mert tudja azt Ngtok, hogy similis simili gaudeat, azaz: hasonló hasonlónak öröly (*öröl*), úr urnak, paraszt parasztnak.

De, hogy igen hosszú nem lenník irásommal: megmondom revededen (*rövideden*), mit akarok. Én nem kivánok sokat, hanem csak egy inaskát (*apródot*), a ki, valahová menník az több urfiakkal, ő es velem menne, a kinek én és praeceptorom csak parancsolna és nem más. Az ruháért Ngtoknak egen-egen keszenem és az én imádságimmal megszolgálni igyekezni fogok; de ha még anni gratiát Ngtoktúl nyerhetník, még egy kérésem volna: az az önnepekre való szép ruhát, hogy csak mikor komédián vagyok, mástúl becsöletetes ruhát nem kérník; kérem még egyszer, valami bársombúl; tudom, hogy Ngtoknak vagyon anni bársonya, — egy mentícskének és dolmánnak valót, süeget, csizmát ha lehet, még másik vasárnapig; mert most is komédián vagyok, és új csizmám nem leszen; nadrágocskát, mert ez rosz; hogy sem legyek alábbvaló többenél; mert ha csak ugy leszek: énnékem amiravaló alkalmatosságom nem lészen, hogy én az több úrfiakkal együtt valami társaságot tarthassam.

Ezeket nagy atyai és anyai reménségemmel irtam, bizván, hogy Ngtok meg nem veti az én irásomat, hanem betölti. Ebben Ngtok és magok okossabban ételhetnek énnálamnál, mert én csak gyermek vagyok, de csak azt irom, a mit látok az több urfiaknál; mert tudja azt Ngtok, hogy a mint viseli valaki magát, úgy becsöltetik. Csak Révai Dániel uram (*is*) kölemben tartja maga fiát, hogysem Ngtok engem. Több es volna mit érnom, de ha az ur Isten Ngtokat ide hozza, szóval megmondom. Mindezekre vígasztaló választot várni fogok még pünkestre. Ezekkel az ur Isten áldja meg Ngtokat minden jókkal. Sófik asszonnak, Boriskának és Manczikának (*hugocskái*) szolgálatomot ajánlom.

Datum Tyrnaviae, die 13. Maij 1661.

Nagságtoknak szolgáló fia, míg íly (*él*)
Orlay Miklóss, m. k.“

Rebellissége miatt természetesen a gömöri és borsodi Orlay jószágokat a kincstár azonnal elfoglaltatta, a minek visszaszerzése atyjának, majd később sógorának Serényi Andrásnak nem csekély utánjárásába került. Miklós Erdélybe menekült Apaffy oltalma alá s megmaradt holtáig bujdosó kurucznak, kiment török földre Tökölyvel, testvére Borbála pedig bátyjának birtokain a a kir. kamarával megosztozott, utóbb pedig egészen magához váltotta azt. Igy került Putnok és a többi gömöri s borsodi b. Orlay birtok az utolsó Orlay leánynyal a gr. Serényiek tulajdonába, a hol van is mind a mai napig.

A hazánkban és Morvaországban ma is virágzó nagybirtokos gróf Serényi-család bölcsője Csanádvármegye *Kis-Serjén* községben keresendő Innen irják nevét — hibásan — kis-serényi Serényinek, mert helyesen *kis-serjéni Serjéni* nek kellene irni, a mint irták is és mondták is a család történetileg szerepelt tagjai a XVI-ik században, sőt még a XVII-ik elején is (Kis-Serény nevü helység nincs és nem is volt soha Magyarországon.) Kis-Serjén a XVI-ik század közepe táján esett a török pusztitásoknak áldozatul. A Serjéni-család innen költözött át az ország északi részeibe. S még ugyanabban a században Gömörtől Szatmárig s le Szabolcsig majd minden megyében tömérdek vagyont szerzett össze. A grófi diplomát 1656-ban nyerték s ezt már ők magok Serényi névre állittatták ki.

Mint gróf Serényi Andrásnak, Orlay Borbála férjének gondolkozására rendkivül jellemző adatot meg kell még emlitenünk, mielőtt e rövid ismertetést befejeznők, hogy 1688-ban kelt második végrendeletében *átok alatt kötelezi feleségét s tanácsadóit, hogy az ő halála után gyermekeit külföldre ne küldjék, mert ott csak feslett erkölcsöt tanulnának, hanem neveljék őket idehaza jó hazafiakká és istenfélő emberekké. Ő se járt soha — ugymond — idegen országban.* Még jellemzőbbek a gyermekei számára irott atyai intelmek.

Egyébiránt hadd beszéljen maga az a kevés szemelvény, mit lapunk szük terjedelmére való tekintettel, e rendkivül becses iratokból olvasóinkkal mutatóba közölhetünk.

Ime az atyai intelmek gyermekeihez. gr. Serényi András kezeirásával, András és Farkas családi könyvéből kijegyezve:

„Omnia ad majorem Dei gloriam!

Édes gyermekeim, jószágot hagyok annyit, kiből becsülettel élhettek Isten jóvoltából, az kivel Isten kegyelmességiből megáldott, nem kóborlásommal, csalárdsággal, hamissággal, lopással, practikával, húzással-vonyással szereztem: hanem csupán Isten ő szent Fölsége áldásából Azért nem mondhatja senki, s nem is illet benneteket amaz igazsággal elvitathatatlan versek: (*igy*).

Omne quod male possidetur, alienum est.

De male quaesitis gaudebitur tertius haeresz.

oklevéllel nem biró segéd 2 és gyakornok 5 volt. A megye területén levő 23 gyógyszertár közül 6 reáljogu, 13 személyes jogu, 1 fiók, 2 házi és 1 kézi gyógyszertár.

Szerkesztőségi bankett. Lapunk szerkesztősége f. hó 19-én este abból az alkalomból, hogy *Lukács* Géza szerkesztő eddigi tisztéről lemondott és ezután csak mint munkatárs fogja lapunkat támogatni, — barátságos vacsorára gyült össze a kaszinó társalgójában. A tollforgató bohém-társaság — számszerint 14-en — a kitünő bor és izletes vacsora mellett, melylyel Gömöri ugyancsak kitett magáért, a késő éjjeli órákig ünnepelte a tisztétől megvált, de végleg nem bucsuzó szerkesztőt. Egymást érték a szebbnél-szebb pohárköszöntők, a szellemes ötletek prózában és versben csakugy sziporkáztak, s derültségben tartották a társaságot, melynek lelkében azért mély nyomokat hagyott a vezér lemondása felett érzett őszinte sajnálkozás. Ennek minden felszólaló kifejezést is adott, s mindannyiunkat meghatottak a szerkesztő szavai, melyekkel tisztétől megvált. A társaság, melynek tagjai között a barátságos összetartás ez alkalommal még inkább erősödött, szép szavakkal ünnepelte a volt szerkesztő kedves családját is. Nagy hatást keltett *Matolcsy* Pál kedves társunk pompás ötletekben bővelkedő, szellemes verse, melyben a szerkesztőség tagjait rendkivül találóan karrikirozza. Az estély általában magas szinvonalon állott és annyi közérdekü eszme és szellemes ötlet látott napvilágot, hogy hat ujságra való anyagot össze lehetett volna gyüjteni

Halálozás. *Rozinay* György városi adóhivatali számtisztet mély gyász sujtotta le, a mennyiben neje szül. *Thuránszky* Erzsébet folyó hó 13-án meghalt. Temetése folyó hó 15-én nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében.

Az adófelszólamlási bizottság a vármegyeház kis tanácstermében *Maruássy* Andor és *Hámos* Zoltán elnöklete alatt tartja üléseit és intézi el e kivetett kereseti adó ellen beadott felebbezéseket. Az előadó *Szombath* György p. ü. titkár, s a bizottságban működnek: dr. *Löcherer* Tamás, *Szemann* Endre, *Benedikty* Kálmán és dr. *Szabó* Károly.

Kinevezés. *Vietórisz* Sándor kir. törvényszéki irnokot a m. kir. igazságügyminiszter kinevezte Gálszécsre segédtelekkönyvvezetővé.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara folyó szeptember hó 28-án (csütörtökön) délután 3 órakor saját helyiségében közös ülést tart a következő napirend mellett: 1. Elnöki előterjesztések. — 2. Irodai jelentés. — 3. A kereskedelemügyi minister ur leirata az ipartestületek működésének előmozditása iránt. — 4. Ugyanannak leirata az ipari termelési statistika iránt. — 5. Ugyanannak leirata a czégbejegyzések ellenőrzése iránt. — 6. Ugyanannak leirata Miskolcz város ujabb havi vására iránt. — 7. Ugyanannak leirata a hatósági szükségletek biztositásánál követendő eljárás tárgyában. — 8. A m. kir. államvasutak igazgatósága a nyersvas kiviteli dijszabás ügyében. — 9. A temesvári Kereskedelmi és Iparkamara átirata a bor- s szőlő kivitel ügyében. — 10. Ugyanannak átirata a hazai ipar előmozditása iránt. — 11. A hazai kisiparnak nyujtandó kedvezmények ügye. — 12. A kamarák részvétele vasutengedélyezési tárgyalásoknál. — 13. Esetleges Inditványok.

Gömörmegye leirása. Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képben czimü mü VI-ik kötetének elején ismerteti vármegyénket, a szöveg közé beosztott husz képpel, a melyek közül igen szépen sikerültek: Rimaszombat látképe Neogrády Antaltól, — Pelsőcz és a horkai cellulosa gyár (ugyanattól), — az aggteleki barlang bejárata — Háry Gyulától, — a csetneki evang. templom és faragványos szószéke — Neogrády Antaltól, — elég szép képek továbbá: Rozsnyó főtere — Neogrády Antaltól, — a balogvári Kastély (ugyanattól), — a krasznahorkai vár udvara (ugyanattól), — a dobsinai jégbarlang. Felső terem — Kacziányi Ödöntől, — a nyustya-likéri gyártelep — Neogrády Antaltól, — Murány vára — Vágó Páltól, — Salamon tornya — az aggteleki barlangban — Háry Gyulától, — a nagy folyosó és Minerva sisakja — az aggteleki barlangban — Kacziányi Ödöntől, — Fazekas tótok — Vágó Páltól, — Krasznakorka vára (ugyanattól), — a sztraczenai völgy sziklakapuja — Paur Gézától, — a pohorellai kastély — Lujza Szász-Koburg-Góthai herczegnőtől, — gyenge képek: a betléri kastély — Háry Gyulától, — Dobsina (ugyanattól), — Jolsva (ugyanattól). R.-H.

A főgymnáziumi „Tompa-kör“, melynek tanár elnöke: Dr. *Veres* Samu a magyar irodalom előadó professora, tisztikarát az első gyülésen megalakitotta. Megválasztattak: elnökké: *Liszkay* Miklós VIII. o. tan., főjegyzővé: *Varnay* György VIII. o. tan., titkárrá: *Huszt* Jenő VIII. o. tan., pénztárossá: Szoboszlay *Szabó* Sándor VIII. o. tan., aljegyzővé: *Libertiny* Zoltán VII o. tan., ellenőrré: *Maróthy* Gyula VII. o. tan.

Baleset. Felfalun ifj. Tóth István e napokban egy régi rozsdás puskát akasztott le a szögről, s nem tudva, hogy az meg van töltve, tisztogatni kezdte. A fegyver elsült s a löveg szétrobbantotta a puskát, a szerencsétlen ember bal kezét összeroncsolta s karján is sulyos zuzódásokat szenvedett. Beszállitották a kórházba.

Versenytekézés. A nyári kaszinó kuglizójában a kedvező időjárás folytán még javában folyik a szórakoztató tekézés. Ugy halljuk, hogy vasárnap lesz a befejező versenykuglizás, mely után bankettet is rendeznek. — A polgári olvasókörben is vasárnap fejezik be a kugli-idényt dijkiosztással egybekötött versenyen, mely után társas vacsora lesz.

Szülésznők és halottkémek. Vármegyénkben a mult évben összesen 45 okleveles szülésznő működött 5 rend. tan. városban és 24 nagy- és kisközségben. 135 községben 151 czédulás szülésznő működött. 117 községben pedig egyáltalán nem volt bába. — Orvos halottkém csupán az 5 rend. tan. városban, 8 községben és két gyártelepen — tehát 15 — működött. 106 községben és 3 telepen 107 képesitett halottkém, 162 községben pedig képesitéssel egyáltalán nem biró egyén végezte a halottkémi teendőket

Menetrend változás. A téli menetrend október hó 1-én lép életbe, s hála az intézőségnek, a mi elég kedvező vonatjárataink továbbra is megmaradnak. A minket érdeklő változások csak ezek lesznek: Az eddig Zólyombrézóról Breznóbányára este 8 óra 57 perczkor indult 7216. sz. vegyesvonat megszünik, ellenben a 7267. sz. vonat, mely eddig csak Breznóbányától Zólyombrézóig vitt személyeket, mostan október 1-től *Erdőköztől* Zólyombrézóig közvetiti a személyszállitást és indul Erdőközről délelőtt 10 óra 51 perczkor, érkezik Zólyombrézóra 12 óra 34 perczkor délután. A *várgedei*, illetve eddig nyáron Feledtől Balogfalváig és onnan Feledig vissza közlekedett 7974. és 7981. sz. u. n. fürdői vonatok október 1-től megszünnek.

Dr. Perjéssy Mihály — városunk szülötte — előbb fehértemplomi most nagyváradi kir. ügyész *„Bünvádi perrendtartás és magyarázata“* czimü könyvének II-ik kötete e napokban fog megjelenni. — E kötetbe „az esküdtbiróságokról (1897. XXXIII.) a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről (1897. XXXIV.) rendelkező törvények, az életbeléptetési rendeletek, uj büntető ügyviteli szabályok, ügyészi utasitás, — szóval mindazon rendeletek be vannak foglalva, melyek a bünvádi perrendtartással összefüggésben állanak. — Igy a két kötet az uj bünvádi eljárást szabályozó összes törvényeket és rendeleteket felöleli. — Mindenik törvény illetve rendelet elé egy általános ismertető és a §-ok után ezekre kiterjedő részletes magyarázat van fűzve, végül betürendes tárgymutató csatolva. — A könyv nagyobb alaku, könnyen kezelhető zsebkiadásban jelent meg. — A most megjelenő II-ik kötet előfizetési ára 2 frt, a két köteté együtt 3 frt 50 kr. Előfizetni lehet a szerzőnél Nagyváradon.

Allategészségügy. A ragadós állatbetegségek vármegyénkben a hivatalos jelentés szerint f. hó 13-án következőkép voltak elterjedve: *Veszettség*: Kokova. — *Takonykór:* Bátka, Helpa. — *Sertésvész:* Alsó-Balog, Alsó-Hangony, Alsó-Szuha, Ajnácskő, Almágy Balogfala, Beretke, Berzéte, Betlér, Czakó, Csetnek, Csiz, Détér, Dobócza, Feled, Felső-Hangony, Felső-Bátka Felső-Szuha, Gesztete, Gicze, Gócs, Gömör-Panyit, Guszona, Hanva, Hisnyó, Horka, Hosszuszó, Hubó, Iványi, Jánosi, Jéne, Jólész, Jolsva-Taplocza, Kecső, Kerek-Gede, Kis-Rőcze, Királyi, Kun-Taplocza, Lőkösháza. Lubenyik, Mnisány, Nasztraj, Oldalfala, Osgyán, Pelsőcz, Poszoba, Radnót, Rimabrezó, Rakottyás, Rimaszécs, Rekenye-Ujfalu, Rozsnyó, Rudna, Runya, Sajó-Gömör, Szalócz, Sajó-Lenke. Serke, Síd, Sőreg, Szkáros, Umrla-Lehota, Uza-Panyit, Várgede, Vigtelke, Zádorfala, Zádorháza.

A magyar napi sajtó leghatalmasabb organuma az immár 33 esztendeje fennálló „Egyetértés“, a mely nemcsak nagy alakjával, hanem páratlanul bő tartalmával is bátran hasonlitható a külföld lapjaihoz. Az „Egyetértés“ szerkesztősége nem kimél sem költséget, sem fáradságot arra, hogy olvasóközönségét úgy a hazai, mint a külföldi eseményekről kimeritő, részletes tudósitásokkal lássa el. De különösen ki kell emelnünk az „Egyetértés“ politikai és szépirodalmi rovatát. Politikai rovatának egyik fő ereje az, hogy olyan bő és részletes országgyülési tudósitásokat ad, minőt egyetlen magyar lap sem adhat. — A ki érdekes és jó olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők, (Budapesten, IV. Pagnövelde-utcza 8.), mely szivesen küld ingyenes mutatványszámot.

A szerkesztésért idelglenesen felelős: RÁBELY MIKLÓS.
A lapot közleményekkel ellátja: A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

Magyarul ezt teszi:

Ebből győjtett szerdéknek eből köll elveszni.

Im azért egy kis tanúságot vagyis instructiót hagyok nektek.

Következnek a gyermekei számára 15 pontba foglalt atyai jó tanácsok. ú. m. 1. Tiszteljék s féljék Istent, legyenek vallásosak és kegyes életüek. 2. Tiszteljék szüleiket. 3. A szegényeknek adakozzanak. 4. Minden szombaton cselekedjenek valami jót a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére, bőjtölés vagy alamizsnaosztás által, stb. Legjellemzőbb az intelmek szerzőjére nézve az öt utolsó pont, melyek szórúl szóra ezek:

„11. Az királytokhoz hívek legyetek, országtokért és kedves hazátokért az ti királytok mellett véreteket kiontani ne szánjátok, hanem mint Isten engedi s erőt ád, vitézkedjetek.

12. Ha Isten házasságtok ideit elhozza, Istenért kérlek benneteket: *idegen nemzetből semmiképpen ne házasodjatok, mert az lesz a ti veszedelmetek. Mert az idegen vér sohasem oly igaz, mint az maga édes nemzetié.* Azért azon igyekezzetek, hogy a magatok édes magyar nemzetiből vegyetek felesíget.

13. Nagy nemzetre, gazdagra ne vágyjatok: mert az kínyes, kevil, magahitt, czifrálkodó, tikozló, utóljára farkacsóválló lívil (*lévélt*) közönségessen. *Soha ördöggondolta idegen öltözetet s bóbitás fejviselést az felesígteknek ne engedjetek; az minthogy egyébaránt az igaz magyar vírő, istenfilő magyar asszony azt soha nem követi, s átálja; valamelly affélében gyönyörködik: nem bír az magyar gyomorral, kavalíros.*

14. Hanem csak arra vigyázzatok: bár szegín legyen is, csak becsületes jó nemzet legyen, istenfilő jámbor, jó erkölcső, és jó gazdasszony. Isten megáld benneteket, csak egymást szeressétek és igazak legyetek egymáshoz.

15. Embersíges öreg ember tanácsával éljetek; akármi rosz, csélcsap, hivalkodó, fondorló, korcsmaemberekkel társaságot ne tartsatok: mert az rosz társaság semmi jóra, sűt gonoszra viszi s vezírli az ifiakot. Mala societas summa ruina corporis, quam animae“.

Keveset használt

verseny-kerékpár

olcsón eladó. — **Czim a kiadóhivatalban.**

Hirdetmény.

399 sz. — A nagyrőczei kir járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Lövinger Abrahám** végrehajtatónak **Szenko György** végrehajtást szenvedő elleni 31 frt 98 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőczei kir. járásbiróság) területén levő Murány-Lehota községben fekvő a m.-lehotai 102. sz. tjkönyvben A.—I. 1—25. 27—32. 34—37. 39—40. hrsz. alatt foglalt rétek és szántók ingatlanból Szenko György jutalékára 129 frt, továbbá a murány-lehotai 126. sztjkönyvben A—1. r. 42/a hr. 39/a. ns. sz. alatt foglalt házhely egész ingatlanra az 1881. LX. t. czikk 156. §-a alkalmazásával 372 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi november hó 20-ik napján** délelőtt 9 órakor Murány-Lehota község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, készpénzben vagy az 1881-ik évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnáli előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőczén, 1899. évi ápril hó 27. napján.
A nagy-rőczei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dessewffy, kir. jbiró.

Hirdetmény.

462. szám. — Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1898. évi 4413/p. számu végzése következtében **Farkas Gyula** ügyvéd által képviselt **Putnoki takarékpénztár** felperes javára **Ablonczy Pál keleméri** lakos alperes ellen 100 frt s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 15-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1169 frt 80 krra becsült következő ingóságok ugymint: szobabeli butorok, 2 drb ló, 1 drb tehén, gazdasági eszközök s egyéb tárgyak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tornallyai kir. járásbiróságnak V. 254. számu végzése folytán 100 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi április hó 6-ik napjától járó 6% kamatai 1/3% váltó dij és eddig összesen 16 frt 81 krban biróilag már megállapitott hátralékos költségek erejéig Kelemér községben alperes lakásán leendő eszközlésére **1899. évi szeptember hó 25-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tornallján, 1899. évi szeptember hó 8-án.

Záborszky Sándor, kir. jbir. végrehajtó.

Hirdetmény.

3370. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Petróczy Pál** végrehajtatónak **Fazekas Lajos** végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke s járulékai iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Zsip községben fekvő s a zsipi 42. sz. tkvben A. I. 1—19. sorsz. alatt foglalt Fazekas Lajos nevén álló 4/12. urbéri birtokra s az ezután járó legelőilletőségre az 1570 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1899. év november hó 21-ik napjának** d. e. 10 óráját Zsipen a község házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, az az 157 frtot készpénzben vagy az 1882. évi évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett, és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnáli előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1899. évi julius hó 19-én.

2—3 **Vozáry,** kir. tvszéki biró.

Hirdetmény.

3083. sz — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Palla István** martonfalai lakos végrehajtatónak **Czikó Dániel** és **Czikó Gyula** martonfalai lakosok végrehajtást szenvedő elleni 24 frt 62 kr. perköltség s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Martonfala községben fekvő s a martonfalai 14. A.+I. 3. 4. és 5. sorszám alatt foglalt Czikó Gyula és Czikó Dániel tulajdonát képező 7/b. hrzi számu 8 összeirási számu ház, 116, 193 és 218 hrzi számu ingatlanokra 448 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1899. évi november hó 22-ik** napjának d. e. 10 óráját Martonfalán a község házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiátási ár 10%-át azaz 44 frt 80 krt készpénzben vagy az 1882-ik évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnáli előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi junius hó 9-én.

Kovách, kir. tszéki biró.

Téli csemege-alma

„honti arany parmén“, „Sándor czár“, „fátyol alma“ nagyobb mennyiségben s részletekben is eladó **ifj. Szabó László**nál **Várgedén.**

2–3

Hirdetmény.

296. szám. — Alulirt birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1898. évi 4089. számu végzése következtében **Dr. Krausz Gyula** által képviselt **Törley József** és **Társa** javára **Dallman Ferencz** ellen 300 frt s jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 27-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 679 frtra becsült szobabeli butorok, vendéglői berendezés, fegyver és pezsgőből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság V. 244. 1898. sz végzése folytán 160 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi augusztus hó 9-ik napjától járó 6% kamataiban biróilag már megállapitott költségek erejéig Csízben, alperesnél leendő eszközlésére **1899. évi szeptember hó 23-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1899. évi szeptember hó 9-én.

Kovács Géza, kir. jbir. végrehajtó.

A kőbányai Király-Sörfőző részv.-társaság

„Góliát“

MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üditő ital.

Dr. Korányi és **Dr. Kétly** egyetemi tanár urak gyógyczélokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik. 20—30

Kapható minden jobb fűszer-kereskedésben és vendeglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól

Eredeti minőségben kapható Rimaszombatban **Heksch Bertalan** fűszerkereskedésében.

Hirdetmény.

444. szám. — Alulirt birósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1899. évi 2822. számu végzése következtében **Dr. Krausz Gyula** által képviselt **Kohn Sámuel** javára **Dallman Ferencz** ellen 156 frt 66 kr. s jár. erejéig 1899 évi julius hó 7-én foganatositott biztositási végrehajtás utján felülfoglalt és 392 frtra becsült szobabeli butorok, képek, tükrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbiróság V. 248/2. 1899. sz végzése folytán 156 frt 66 kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi junius hó 6. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 34 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Csízben alperesnél leendő eszközlésére **1899. évi szeptember 23-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1899. évi szeptember hó 9-én.

Kovács Géza, kir. jbir. végrehajtó.

Hirdetmény.

4081. sz. — **Feled** községre nézve az 1892. évi XXIX. tcz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyző bejegyzések helyesbitése iránti eljárás befejeztetvén, az azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. tcz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve a §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. tcz. 5 és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. tcz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészitéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. tcz. 7. §-a és az 1891 évi XVI. tcz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. tcz. 22. § a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetöket hat hónap alattt vagyis **1900. évi márczius hó 31-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után inditott törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. tcz. 16 és 18. §§-inak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. tcz. 5. és 6. §§ aiban foglalt kiegészitését is — s tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kivánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1900. évi márczius hó 31-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülirt eseteken kivül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. tcz. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1900. évi márczius hó 31-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta esetén az emlitett bejegyzéseket csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerü másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1899. augusztus hó 28 án.

2—3 **Altdorffer,** kir tszéki biró

Hirdetmény.

460. sz. — Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1898. évi 2806/p számu végzése következtében **Farkas Gyula** ügyvéd által képviselt **Putnoki takarékpénztár** felperes javára **Ablonczy Pál keleméri** lakos alperes ellen 100 frt s jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 26-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 497 frt 80 krra becsült következő ingóságok, ugymint: 1 drb tehén, takarmánynemüek, 70 kereszt buza és 24 kereszt árpa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a tornallyai kir. járásbiróság 1899. évi V. 255. számu végzése folytán 100 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi deczember hó 31-ik napjától járó 6% kamatai, ⅓% váltó dij és eddig összesen 9 frt 87 krban biróilag már megállapitott hátralékos költségek erejéig Kelemér községben alperes lakásán leendő eszközlésére 1899. évi **szeptember hó 25-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tornallyán, 1899. szeptember hó 8-án.

Záborszky Sándor, kir. jb. végrehajtó.

Szagtalan és nyomban száradó

Christoph-fénylack törvényesen védve.

Franz Christoph Prag-Berlin. Gesetzl. vom 30. November 1878. F. C. Fabrikmarke

Kérjünk valódi Christoph-fénylackot.

Christoph Ferenc

SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtattassanak, mivel a **kellemetlen szag** és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajlakknak sajátja, **elkerültetik.** Emellett a használata olyan egyszerü, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal letörülhető anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarna és **mahagonibarnát,** mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad — Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy uj pallóra **Teljesen befőd minden foltot, korábbi mázolást** stb; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

uj pallókra és **parkettre**, mely csupán fényt ad. Különösen parkettre s olajfestékkel már bemázolt egészen uj pallókra való.

Csak fényt ad, ennélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr (két középnagyságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9½ márka

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlasnál tessék jol vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több, mint **1850. éve létező gyártmányt** sokfelé **utánozzák** és hamisitják, s sokkal rosszabb, s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba

CHRISTOPH FERENC,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Prága, K. Berlin

Kapható: **Rimaszombatban** Braun Zsigmondnál. — **Losoncz**on: Illavszky Jánosnál. — **Besztercebányán:** Novák Lajosnál. — **Salgó-Tarjánban:** Grönfelder M.-nél. 11—12

RÁBELY MIKLÓS

KÖNYVNYOMDÁJA,

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala

RIMASZOMBATBAN,

Pokorágyi-utcza I-sö szám, a községi fiu-iskola mellett.

Ajánlkozik mindennemü könyvnyomdai munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesitők, bizonyitványok és kimutatások.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, dijjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapirok stb.

Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapirok, részvények és szelvényivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg számlák stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragczédulák, intőlevelek, levélpapirok és boritékok czégnyomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok, csomagoló-papir czégnyomással stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, borczimkék, eljegyzési és esketési értesitők, meghivók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb elvállaltatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Ugyanitt egy jó házból való fiu, ki legalább 1—2 gimnáziumi osztályt végzett, tanulóul felvétetik.

Rimaszombat. 1899 Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában